

SKLEP KOMISIJE (EU) 2023/390**z dne 30. junija 2022****glede ukrepov SA.36086 (2021/C) (ex 2019/CC) (ex 2016/C) (ex 2016/NN), ki jih je Romunija izvedla v korist podjetja Oltchim SA***(notificirano pod dokumentarno številko C(2022) 4458)***(Besedilo v romunskem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. Postopek

- (1) Romunski organi so 17. julija 2009 Komisijo obvestili o nameravani pretvorbi javnega dolga podjetja Oltchim SA (v nadaljnjem besedilu: podjetje Oltchim ali podjetje) v lastniški kapital. Komisija je 7. marca 2012 s sklepom v zadevi SA.29041 – *Podporni ukrepi v korist podjetja Oltchim SA Râmnicu Vâlcea* ⁽²⁾ sklenila, da pretvorba dolga v višini 1 049 milijonov RON (231 milijonov EUR) ne vsebuje državne pomoči. Navedeni sklep je temeljil na trdni zavezi romunske vlade, da bo v celoti privatizirala podjetje Oltchim, vključno s celotnim lastniškim deležem, ki bi po pretvorbi dolga pripadal državnim organom.
- (2) Po neuspešnem poskusu privatizacije podjetja Oltchim so romunski organi oktobra 2012 navezali stik s Komisijo, da bi pripravili uradno priglasitev pomoči za reševanje za podjetje Oltchim (evidentirana pod številko SA.35558).
- (3) Novembra 2012 so mediji poročali, da so romunski organi z bankami upnicami podjetja Oltchim sklenili dogovor o financiranju nadaljevanja proizvodnje podjetja Oltchim. Komisija se je na podlagi teh informacij odločila začeti postopek po uradni dolžnosti, evidentiran pod številko SA.36086, in je Romunijo z dopisom z dne 18. januarja 2013 pozvala k predložitvi informacij.
- (4) Po več stikih z romunskimi organi je Komisija z dopisom z dne 8. aprila 2016 Romunijo obvestila o svoji odločitvi, da bo v zadevi SA.36086 začela formalni postopek preiskave iz člena 108(2) PDEU (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2016). Sklep Komisije o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe v zvezi z zadevnimi ukrepi.
- (5) Romunija je v dopisu z dne 29. julija 2016 predlagala spremembo postopka prodaje podjetja Oltchim, da bi preprečila gospodarsko kontinuiteto med podjetjem Oltchim in kupci njegovih sredstev. Romunski organi so po predložitvi dodatnih informacij (14. septembra 2016, 4. novembra 2016 in 5. decembra 2016) spremenili pogoje prvotnega postopka prodaje.

⁽¹⁾ UL C 284, 5.8.2016, str. 7.⁽²⁾ UL L 148, 1.6.2013, str. 33.⁽³⁾ UL C 284, 5.8.2016, str. 7.

- (6) Po navedenih izmenjavah je podjetje Oltchim prek svojega pravnega zastopnika predložilo zaporedna poročila o napredku pri prodaji (večine) sredstev podjetja Oltchim, in sicer 27. januarja 2017, 4. aprila 2017, 25. julija 2017, 15. septembra 2017, 21. novembra 2017, 18. januarja 2018 in 16. julija 2018 ⁽⁴⁾.
- (7) Med postopkom prodaje je posredovalo več tretjih oseb, romunski organi pa so predložili pripombe o vsakem od teh posredovanj.
- (8) Komisija je 17. decembra 2018 s sklepom v zadevi SA.36086 – *Državna pomoč, ki jo je Romunija izvedla za podjetje Oltchim SA* ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2018) končala formalni postopek preiskave, pri čemer je sklenila, da so trije ukrepi javne podpore v korist podjetja Oltchim pomenili nezakonito in nezdružljivo državno pomoč. Romunskim organom je bilo zato odrejeno, da izterjajo to pomoč, in sicer:
- (a) ukrep 1 v znesku v višini približno 33 milijonov EUR, ki zajema neizterjavo in nadaljnje kopičenje dolgov podjetja Oltchim do organa AAAS ⁽⁶⁾ po neuspešni privatizaciji podjetja Oltchim septembra 2012;
- (b) ukrep 2, ki zajema neprekinjeno neplačano dobavo, ki sta jo za podjetje Oltchim izvajala romunska država in podjetje CET Govora v državni lasti (ne pa tudi podjetje Salrom v državni lasti) kljub vse slabšemu finančnemu položaju podjetja, v višini, ki se bo skupaj z Romunijo določila med fazo izterjave;
- (c) ukrep 3, ki zajema odpise dolgov, ki so jih je opravili organ AAAS in različna podjetja v državni lasti, v višini približno 300 milijonov EUR.
- (9) Splošno sodišče je s sodbo z dne 15. decembra 2021 ⁽⁷⁾ razglasilo delno ničnost sklepa iz leta 2018, in sicer je za nične razglasilo člen 1, točki (a) in (c), sklepa iz leta 2018 ter člena 3 in 6 ter člen 7(2) v delu, v katerem se nanašajo na ukrepe iz člena 1, točki (a) in (c), navedenega sklepa (ukrepa 1 in 3). Natančneje, Splošno sodišče je po eni strani potrdilo ugotovitev iz sklepa iz leta 2018, da je ukrep 2 pomenil nezdružljivo državno pomoč. Po drugi strani pa je razglasilo ničnost sklepa iz leta 2018 glede ukrepov 1 in 3, in sicer iz naslednjih razlogov: (i) Splošno sodišče je glede ukrepa 1 odločilo, da Komisija ni dokazala gospodarske prednosti po zadevni neizterjavi in nadaljnjem kopičenju dolgov; (ii) Splošno sodišče je glede ukrepa 3 odločilo, da Komisija ni pravno zadostno dokazala, da so zadevni odpisi dolgov vključevali državna sredstva ali da jih je bilo mogoče pripisati državi. Zoper navedeno sodbo ni bila vložena pritožba, zato je postala pravnomočna.
- (10) Ta sklep se nanaša le na ukrepa iz člena 1, točki (a) in (c), sklepa iz leta 2018 (v katerem sta poimenovana kot ukrepa 1 in 3). Ker je Splošno sodišče potrdilo sklep iz leta 2018 v zvezi z ukrepom 2 iz člena 1, točka (b), navedenega sklepa, bo Komisija še naprej obravnavala izterjavo pomoči, ki ustreza ukrepu 2, v ločenem postopku, ki še vedno poteka pod številko zadeve SA.36086 (CR/2019).

2. OZADJE IN OPIS UKREPOV, KI SO PREDMET PREISKAVE

2.1 Upravičenec

- (11) Podjetje Oltchim je bilo eno največjih petrokemičnih podjetij v Romuniji in Jugovzhodni Evropi. Romunska država je imela kontrolni delež v podjetju v višini 54,8 %.

⁽⁴⁾ Generalnemu direktoratu Komisije za konkurenco je bilo predloženih sedem poročil o prodaji sredstev podjetja Oltchim, pri čemer je vsako zajemalo drugo obdobje postopka prodaje, in sicer: prvo poročilo (julij 2016–23. januar 2017), drugo poročilo (23. januar–30. marec 2017), tretje poročilo (30. marec–21. julij 2017), četrto poročilo (21. julij–15. september 2017), peto poročilo (16. september–17. november 2017), šesto poročilo (17. november 2017–18. januar 2018) in sedmo poročilo (18. januar 2018–16. julij 2018).

⁽⁵⁾ UL L 181, 5.7.2019, str. 13.

⁽⁶⁾ Organ AAAS je romunska agencija za privatizacijo.

⁽⁷⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 15. decembra 2021, Oltchim SA/Evropska komisija, T-565/19, ECLI:EU:T:2021:904.

- (12) Podjetje Oltchim je proizvajalo predvsem tekočo kavstično sodo, poliole na osnovi propilen oksida, snovi za mehčanje materialov in oksalkohole. Bilo je največji proizvajalec tekoče kavstične sode na evropskem trgu (njegov tržni delež v EU je leta 2015 znašal 41 %), edini proizvajalec kavstične sode v granulah v Srednji Evropi ter edini proizvajalec polivinil klorida in polietrov v Romuniji in tretji po velikosti v Evropi. Podjetje Oltchim je več kot 74 % svoje proizvodnje izvozilo v Evropo in druge dele sveta.
- (13) Podjetje Oltchim je bilo glavni industrijski delodajalec v regiji Vâlcea (romunska regija, ki prejema pomoč na podlagi člena 107(3), točka (a), PDEU).

2.2 Dejstva

- (14) Kot je že bilo navedeno, je Komisija s sklepom iz leta 2018 končala formalni postopek preiskave, ki se je začel s sklepom iz leta 2016, in sklenila, da so ukrepi 1, 2 in 3 v korist podjetja Oltchim pomenili nezakonito in nezdržljivo državno pomoč, ki so jo morali romunski organi izterjati.
- (15) S sodno odločbo z dne 8. maja 2019 se je v zvezi s podjetjem Oltchim začel stečajni postopek.
- (16) Imenovani konzorcij upraviteljev, ki ga sestavljata RomInsolv SPRL in BDO Business Restructuring SPRL in ki je bil določen 8. maja 2019, je potrdila skupščina upnikov s sodno odločbo z dne 26. oktobra 2020.
- (17) Zaradi začetka stečajnega postopka ter glede na to, da je podjetje Oltchim prenehalo opravljati gospodarsko dejavnost (saj so bila vsa poslovna sredstva podjetja Oltchim že prodana, glej uvodno izjavo 31) in je glavna naloga upraviteljev prodati preostala sredstva podjetja Oltchim (tj. zunajposlovna sredstva), je podjetje Oltchim tako pravno kot tudi dejansko že izstopilo s trga.
- (18) Terjatve v zvezi z državno pomočjo (vključno z obrestmi za vračilo) so bile v celoti vpisane na seznam terjatev podjetja Oltchim 17. novembra 2020, kar je pomenilo, da je Romunija začasno izvedla sklep iz leta 2018.
- (19) Po najnovejših informacijah, ki jih je Romunija Komisiji predložila 18. novembra 2021, je postopek prodaje v teku in se bo nadaljeval do popolne likvidacije sredstev podjetja Oltchim.
- (20) Postopek prodaje temelji na načelih preglednosti in konkurenčnosti, način prodaje pa je javna dražba svežnjev sredstev ali posameznih sredstev v skladu s členom 116 in naslednjimi zakona št. 85/2006.
- (21) Namen romunskih organov, ki je bil naveden v njihovem dopisu z dne 18. novembra 2021, je nadaljevati postopek do popolne likvidacije sredstev podjetja Oltchim.
- (22) Stečajni postopek se bo končal ob dokončanju postopka prodaje preostalih sredstev, s čimer bo podjetje Oltchim izbrisano iz poslovnega registra.
- (23) V zvezi z ukrepoma 1 in 3 je Splošno sodišče z zgoraj navedeno sodbo z dne 15. decembra 2021 sklep iz leta 2018 razglasilo za ničen, ker je ugotovilo, da Komisija ni dokazala, da ukrepa 1 in 3 izpolnjujeta vse pogoje, ki se zahtevajo s členom 107(1) PDEU, da bi se ukrep štel za državno pomoč. Zato je formalni postopek preiskave, ki se je začel s sklepom iz leta 2016, še vedno odprt v zvezi z ukrepoma 1 in 3. Komisija mora zato v tem sklepu zavzeti stališče o ukrepih 1 in 3, s čimer bo zaključen formalni postopek preiskave teh dveh ukrepov.

3. STEČAJ UPRAVIČENCA IN NEOBTOJ GOSPODARSKE KONTINUITETE

- (24) Komisija opozarja, da je sistem predhodnega pregleda novih ukrepov pomoči, ki ga izvaja Komisija in je določen v členu 108(3) PDEU, namenjen preprečevanju dodeljevanja pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgovom⁽⁸⁾. Glede izterjave nezdržljive pomoči Sodišče dosledno ugotavlja, da je namen pristojnosti Komisije, da državam članicam odredi izterjavo pomoči, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgovom, odpraviti izkrivljanje konkurence zaradi konkurenčne prednosti, ki jo je imel prejemnik pomoči, in tako ponovno vzpostaviti stanje, ki je

⁽⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 3. marca 2020, Vodafone Magyarorszá, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, točka 19.

obstajalo pred izplačilom te pomoči ⁽⁹⁾. Če podjetje ne more vrniti pomoči, mora zadevna država članica v okviru izterjave poskrbeti za likvidacijo tega podjetja ⁽¹⁰⁾, tj. prenehanje njegovih dejavnosti in prodajo njegovih sredstev v skladu s tržnimi pogoji.

- (25) Drugače povedano, glavni cilj sistema nadzora državne pomoči je preprečiti dodeljevanje nezdružljive državne pomoči. Če je konkurenca na notranjem trgu izkrivljena zaradi izplačila nezakonite in nezdružljive državne pomoči, je zato treba zagotoviti, da se vzpostavi stanje pred izkrivljanjem konkurence, po potrebi z likvidacijo upravičenca.
- (26) Komisija ugotavlja, da se ukrepi 1, 2 in 3, opisani v uvodni izjavi 8, nanašajo na podjetje Oltchim, ki je zdaj v stečaju in je popolnoma prenehalo opravljati svojo gospodarsko dejavnost, pri čemer vsaj do datuma sklepa iz leta 2018 ⁽¹¹⁾ ni obstajala gospodarska kontinuiteta.
- (27) Po romunski zakonodaji ⁽¹²⁾ se po začetku stečaja podjetja njegova sredstva prodajo, izkupiček od prodaje pa se prenese na upnike glede na razvrstitev njihovih terjatev v seznamu terjatev. Komisija mora ob upoštevanju navedenega najprej ugotoviti, ali je nadaljevanje preiskave v zvezi s podjetjem Oltchim še vedno smiselno. V nasprotnem primeru mora na podlagi sodne prakse Sodišča ugotoviti, ali obstaja gospodarska kontinuiteta med podjetjem Oltchim in drugimi podjetji.
- (28) Komisija najprej ugotavlja, da so romunski organi 26. oktobra 2020 potrdili imenovanega upravitelja za podjetje Oltchim. Po romunski zakonodaji je bil podjetju odobren stečajni postopek, dogovorjen z upniki, za prodajo sredstev podjetja ter prenehanje njegovega poslovanja in popolno prenehanje njegovih dejavnosti. Ta postopek nadzoruje sodnik. Zato Komisija meni, da izbrani postopek že pomeni, da bo podjetje Oltchim po njegovem koncu prenehalo obstajati.
- (29) Komisija ugotavlja, da je podjetje Oltchim od začetka stečajnega postopka prenehalo opravljati vse svoje gospodarske dejavnosti (glej uvodno izjavo 17).
- (30) Poleg tega je Romunija glede ukrepa 2 pravilno začasno izvedla sklep iz leta 2018, tako da je terjatev v zvezi z državno pomočjo in ustrezne obresti za vračilo ustrezno vpisala na seznam terjatev podjetja.
- (31) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da podjetje Oltchim od 8. maja 2019 ne opravlja gospodarske dejavnosti, da so bila vsa njegova poslovna sredstva – ki predstavljajo večino skupnih sredstev (približno 60 % v smislu vrednosti) – prodana že pred začetkom stečajnega postopka, pri čemer so bila preostala sredstva (zunajposlovna sredstva) dana naprodaj, da so bili zaposleni odpuščeni in da bo podjetje po koncu stečajnega postopka nazadnje izbrisano iz poslovnega registra. Morebitno izkrivljanje konkurence ali vpliv ukrepov 1 in 3 iz uvodne izjave 8 na trgovino sta se končala, ko je podjetje Oltchim prenehalo opravljati svoje dejavnosti.
- (32) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da sta oba zgoraj navedena cilja nadzora državne pomoči in vračila, tj. preprečiti dodelitev nezdružljive državne pomoči in zagotoviti, da se ponovno vzpostavi stanje pred izkrivljanjem konkurence zaradi državne pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgom, že izpolnjena. Podjetje Oltchim ni več gospodarski subjekt, ki bi deloval na trgu, in je že v stečajnem postopku, terjatve v zvezi z državno pomočjo pa bi bile po prodaji preostalih sredstev podjetja Oltchim zaradi nezadostnih sredstev lahko poravnane le delno. Zato je nadaljevanje preiskave v zvezi z ukrepoma 1 in 3 v korist podjetja Oltchim brezpredmetno.

⁽⁹⁾ Sodba Sodišča z dne 11. decembra 2012, Komisija/Španija (Magefesa II), C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, točka 105.

⁽¹⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 17. januarja 2018, Komisija/Grčija (United Textiles), C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, točka 36.

⁽¹¹⁾ Uvodne izjave 316 do 351 sklepa iz leta 2018.

⁽¹²⁾ Zakon o stečaju št. 85/2006.

- (33) V zvezi z vprašanjem morebitne gospodarske kontinuitete med podjetjem Oltchim in njegovimi nasledniki se v skladu s sodno prakso lahko upoštevajo naslednji elementi: predmet prenosa (sredstva in obveznosti, kontinuiteta delovne sile, sredstva v svežnju), cena prenosa, enakost delničarjev ali lastnikov prevzemnega podjetja in prvotnega podjetja, čas izvedbe prenosa (po začetku preiskave, sprožitvi postopka ali končni odločbi) in nazadnje ekonomski razlogi za transakcijo ⁽¹³⁾.
- (34) Komisija je v sklepu iz leta 2018 (uvodna izjava 316 in naslednje) analizirala vsako od petih meril ter v uvodnih izjavah 350 in 351 ugotovila, da med podjetjem Oltchim in podjetjem Chimcomplex ali podjetjem DSG, tj. dvema kupcema večine svežnjev sredstev podjetja Oltchim v času sklepa iz leta 2018, ni bilo gospodarske kontinuitete. Ta ugotovitev je temeljila na dejstvih, da je bila načrtovana prodaja sredstev po tržni ceni, da podjetji nista imeli gospodarske ali korporativne povezave s podjetjem Oltchim ter da je moral vsak novi lastnik sredstva uporabiti pod drugačnimi pogoji in po drugačnem poslovnem modelu kot podjetje Oltchim.
- (35) Komisija prav tako meni, da je zelo malo verjetno, da bi obstajala gospodarska kontinuiteta med podjetjem Oltchim in potencialnimi kupci preostalih sredstev, ki naj bi se prodala na podlagi novega razpisa, kot je opisano v informacijah Romunije, predloženih 20. aprila 2018, saj so bila navedena sredstva zunajposlovna, obseg dejavnosti, ki bi jih izvajali potencialni kupci, očitno ne bi zajemal poslovanja podjetja Oltchim, obseg dejavnosti, ki bi se izvajale z zadevnimi sredstvi, pa bi bil zelo verjetno drugačen od obsega dejavnosti podjetja Oltchim.
- (36) Komisija od sprejetja sklepa iz leta 2018 ni prejela nobenih informacij, zaradi katerih bi lahko spremenila svoje stališče o gospodarski diskontinuiteti. Najnovejše informacije, ki jih je prejela, so se nanašale na vpis terjatev v zvezi z državno pomočjo na seznam terjatev novembra 2020 in najnovejše posodobljene informacije o stečaju, ki jih je Romunija poslala v dopisu z dne 18. novembra 2021. Komisija bo še naprej spremljala stečaj podjetja Oltchim, da bi zagotovila, da se terjatev v zvezi z ukrepom 2 pravilno izvaja in da bo podjetje dokončno likvidirano.
- (37) Glede na neizogibno likvidacijo podjetja Oltchim brez kakršnih koli znakov gospodarske kontinuitete je formalni postopek preiskave ukrepov, o katerih še vedno ni bilo odločeno (ukrepa 1 in 3) in ki sta bila odobrena v korist podjetja Oltchim, ki se je začel v skladu s prvim pododstavkom člena 108(2) PDEU, v tem okviru postal brezpredmeten –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Postopek, ki se je začel 8. aprila 2016 na podlagi prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije v zadevi SA.36086 v zvezi s podjetjem Oltchim, se v zvezi z ukrepoma 1 in 3, kot sta navedena v sklepu iz leta 2018, zaključuje.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

V Bruslju, 30. junija 2022

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
članica Komisije

⁽¹³⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 24. septembra 2019, Fortischem a.s./ Komisija, T-121/15, ECLI:EU:T:2019:684, točka 208.